

сплачували не менше 15 динарів податку на рік для обрання депутатів до Національної скупщини або 45 динарів – для обрання депутатів до Сенату та не були позбавлені судом політичних прав [1]. Хоча норми Конституції Сербії 1901 року встановлювали основні демократичні права та свободи, але одночасно передбачалися обставини для їх обмеження.

Отже, відповідно до Конституції Сербії 1901 року держава проголошувалася спадковою конституційною монархією. На чолі Сербії стояв король, який по праву крові представляв державу на міжнародній арені, формував виконавчу владу та здійснював законодавчі функції. Парламент Сербії складався з двох палат – Народної скупщини та Сенату. Норми Конституції 1901 року встановлювали демократичні права й свободи сербських громадян, але в той же час передбачались підстави для їх обмеження. Все це спричинило загальне невдоволення всіх прошарків суспільства Сербії, що у подальшому призвело до травневого перевороту 1903 року та повалення королівської династії Обреновичів.

Література

1. Устав Краљевине Србије из 1901. – Београд: Државна штампарија краљевине Србије, 1901 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://digitalna.nb.rs/wb/NBS/Tematske_kolekcije/Srpski_ustavi/RA-ustav-1901#page/0/mode/1up

2. Данченко С. И. Развитие сербской государственности и Россия, 1878 – 1903 гг. / С. И. Данченко; отв. редактор И. В. Чуркина; Рос. акад. наук, Ин-т славяноведения и балканистики, Науч. центр общеславян. исслед. – М.: ИСБ, 1996. – 421 с.

УДК 364.787.82 (043)

Штанько А. О., к.ю.н., старший науковий співробітник,
Національна академія прокуратури України, м. Київ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ В АСПЕКТІ РОЗВИТКУ ПАРАДИГМИ МІЖГАЛУЗЕВОГО ПРАВОВОГО ІНСТИТУТУ ЗАХИСТУ

Проблема взаємозв'язку і розмежування понять охорони та захисту, власне, як і її розв'язання, стала предметом наукових досліджень представників різних галузей знань – теорії держави і права, конституційного, цивільного, трудового права тощо. Однак, зважаючи на відсутність єдиної точки зору як на зміст і обсяг понять охорони та захисту, так і на їх взаємозв'язок і розмежування, а також у зв'язку з активізацією процесів оновлення та збагачення теоретичних і методологічних засад міжгалузевого (змішаного) правового інституту захисту, виникла необхідність у перегляді усталених і узагальнених

сучасних поглядів на взаємозв'язок і розмежування зазначених понять в аспекті розвитку парадигми вказаного інституту.

Оскільки теорія держави та права є фундаментальною міждисциплінарною [1, с. 24] юридичною наукою, яка являє собою, зокрема, і синтетичну систему наукових знань про відправні типові юридичні поняття та категорії, через які розкриваються об'єктивні властивості праводержавних явищ і процесів, а також враховуючи, що висновки цієї науки, її загальнотеоретичні положення є основою для вирішення спеціальних питань галузевих наук [2, с. 3, 22], вбачається за доцільне здійснити науковий пошук до вирішення аналізованої проблеми здебільшого через призму теорії держави та права.

Узагальнивши точки зору фахівців з теорії права та конституційного права (Д. О. Авдєєв, М. В. Вітрук, О. В. Малько, М. І. Матузов, С. Н. Сабієнов, В. В. Субочев, Н. І. Сухова, В. О. Терьохін, А. М. Шерієв) [3, с. 11; 4, с. 363-365; 5, с. 14, 16-17; 6, с. 31-32; 7, с. 130-131; 8, с. 53; 9, с. 61-68; 10, с. 9], а також фахівця із філософії та філософії права (О. Г. Данильян) [11, с. 181-184] щодо окресленого питання та надаючи пріоритет результатам дослідження, зважаючи на його мету і предмет, що розкривають поняття захисту у його взаємозв'язку і протиставленні з поняттям охорони, можна дійти таких висновків: охорона і захист споріднені, однак не тотожні правові категорії; «охорона» – поняття більш ширше за обсягом ніж «захист», адже охоплює всю сукупність заходів, що забезпечують нормальний перебіг реалізації прав; захист розглядається як момент, форма охорони, динамічна її функція, правозахисна діяльність, яка є складовою правоохоронної діяльності, а також як інститут забезпечувального механізму існування прав, свобод та законних інтересів, що має особливий правовий режим; захист виникає лише після вчинення порушення або за наявності виникнення реальної загрози такого порушення та полягає в усуненні перешкод у здійсненні прав і обов'язків та відновленні прав у разі їх порушення і здійснюється винятково правовими засобами.

Разом з тим варто зауважити, що наявний у юридичній науці ступінь їхнього розмежування призводить до розгляду їх як окремих самостійних правових понять та явищ на рівні правовідносин і функцій права [2, с. 236-237]. Однак це питання окремих подальших досліджень в означеному напрямі.

Література

1. Скаун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): [підручник] / О. Ф. Скаун. – Х.: Еспада, 2006. – 776 с.
2. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: [підручник] / О. Ф. Скаун. – [2-ге вид.]. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 520 с.

3. Авдеев Д. А. Охрана, защита, обеспечение прав и свобод человека и гражданина / Д. А. Авдеев // Российское правовое государство: Конституционное и международное право, теория государства и права: материалы Всероссийской научно-практической конференции (Воронеж, 14-15 ноября 2003 г.). – Воронеж, 2003. – Часть 1. – С. 11-13.

4. Витрук Н. В. Общая теория правового положения личности / Н. В. Витрук. – М.: Норма, 2008. – 448 с.

5. Малько А. В. Правозащитная политика современной России: необходимость формирования, понятие, приоритеты / А. В. Малько, Н. И. Сухова // Российская правозащитная политика: теория и практика: монография / под. ред. засл. деятеля науки РФ, докт. юрид. наук, проф. А. В. Малько. – М.: Юрлитинформ, 2014. – С. 7-22.

6. Малько А. В. Права, свободы и законные интересы: проблемы юридического обеспечения: [монография] / А. В. Малько, В. В. Субочев, А. М. Шериев. – М.: Норма: ИНФРА-М., 2015. – 192 с.

7. Матузов Н. И. Правовая система и личность / Н. И. Матузов. – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та, 1987. – 294 с.

8. Сабикенов С. Некоторые вопросы охраны субъективных прав и законных интересов советских граждан / С. Сабикенов // Проблемы государства и права на современном этапе. Труды научных сотрудников и аспирантов. – М., 1973. – Вып. 6. – С. 53-60.

9. Сабикенов С. Некоторые вопросы защиты субъективных прав и охраняемых законом интересов советских граждан / С. Сабикенов // Проблемы государства и права. Труды научных сотрудников и аспирантов. – М., 1974. – Вып. 9. – С. 61-68.

10. Терехин В. А. Судебная власть в государственно-правовом механизме обеспечения прав и свобод граждан: вопросы теории и практики: дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / В. А. Терехин. – Саратов, 2001. – 217 с.

11. Данильян О. Г. Філософсько-правові проблеми захисту прав людини в правовій державі / О. Г. Данильян // Суспільство, людина, право: сучасні дослідження актуальних проблем: монографія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко та ін.; за ред. О. Г. Данильяна. – Х.: Право, 2014. – С. 179-201.

УДК 340.656.7(043.2)

Бойко В. М., Савицька Т. М., студенти,
Навчально-науковий інститут Екологічної безпеки,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Тимкович І. І., старший викладач

АВІАЦІЙНІ РОБОТИ З ПОШУКУ ТА РЯТУВАННЯ

Відповідно до норм Повітряного кодексу України від 19.05.2011 № 3393-VI зі змінами та Наказу Міністерства транспорту та зв'язку